

WSZECHNICA WARMIŃSKA
z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim

Wydział Architektury Krajobrazu

Ryszard PRZYTUŁA

**Koncepcja zagospodarowania terenu „Krekolandii”
nad rzeką Suszycą, we wsi Krekole, gmina Kiwity
na cele rekreacyjno-społeczne**

Praca dyplomowa inżynierska
Wykonana w Katedrze Architektury Krajobrazu
Pod kierunkiem dr inż. arch. Ewy Brach

Lidzbark Warmiński, 2010

Spis treści

WSTĘP	4
ROZDZIAŁ 1. Przegląd literatury	6
1. Krajobraz kulturowy wsi.....	6
2. Pojęcie i typologia wsi.....	8
3. Rodzaje układów przestrzennych.....	9
4. Wpływ rekreacji na rozwój terenów wiejskich.....	13
5. Formy turystyki w Krekolach	20
ROZDZIAŁ 2. Metodologia badań własnych	21
1. Cel i zakres pracy.....	21
2. Metoda, techniki i narzędzia badawcze.....	22
3. Metody pozyskiwania badań.....	23
ROZDZIAŁ 3. Charakterystyka obszaru badań	24
1. Historia miejscowości Krekole.....	24
2. Analiza zasobów wsi Krekole.....	25
ROZDZIAŁ 4. Analiza wyników badań	28
1. Grupa badawcza.....	28
2. Analiza jakości życia mieszkańców Krekol.....	28
3. Polepszenie infrastruktury wsi – poprzez zagospodarowanie „Krekolandii”.....	33
1. Charakterystyka terenu objętego opracowaniem.....	33
2. Koncepcja zagospodarowania.....	35
3. Układ kompozycyjny.....	35
4. Podział funkcjonalny i bilans terenu	35
5. Mała architektura	37
6. Zieleń	37
7. Propozycje nasadzeń	38
8. Propozycje obiektów małej architektury	40
9. Propozycje – plac zabaw	42
10. Koszty inwestycji	43
11. Skutki społeczne	44

PODSUMOWANIE.....	45
STRESZCZENIE (w języku angielskim)	46
BIBLIOGRAFIA.....	47
SPIS RYSUNKÓW	48
SPIS ZDJĘĆ.....	49
SPIS TABEL.....	50
SPIS ZAŁĄCZNIKÓW.....	51
ANEKS.....	52

Wstęp

Każda istniejąca dziś wieś posiada swą metryczkę: przywilej lokacyjny, udzielany od końca XIII wieku. Akt ten stanowił niejako potwierdzenie stanu faktycznego. Osiedla (wsie) zanim przywilej ów uzyskać mogły, musiały istnieć już wcześniej. Dokumenty lokacyjne wspominają często o kościołach, które miały powstać w owych wsiach. Przyjmuje się najczęściej drugą połowę XIV wieku jako czas ich budowy.

Opisywana przeze mnie wieś Krekole (wcześniejsza nazwa KREKOLLEN) założona została w 1336r. Lokacji Krekol dokonał 06.10.1336r. Wójt Warmiński Henryk Luter, który udotował również kościół.

W zasadach projektowania, ważna jest wzajemna relacja obiektu i otoczenia, w tym relacja między elementami kształtującymi przestrzeń. Ważne jest właściwe przygotowanie planu zagospodarowania terenu z uwzględnieniem wymagań technicznych, społecznych, przyrodniczych, kulturowych i prawnych.

Plan zagospodarowania przestrzennego „Krekolandii” jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi i jej rozwoju. Jego celem jest poprawa warunków życia mieszkańców, podniesienie atrakcyjności wsi, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych, jak również rozwój tożsamości społeczności lokalnej i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

Zagospodarowanie „Krekolandii” ma za zadanie pobudzić mieszkańców do wspólnego działania na rzecz Krekol.

19 marca 2008 roku Gmina Kiwity oddała w używanie na czas nieokreślony działkę zabudowaną budynkiem remizy o powierzchni użytkowej 55 m² Stowarzyszeniu Wspierającemu Rozwój Wsi z siedzibą w Krekolach.

Tak powstała "Krekolandia", która powinna przyczynić się do powrotu do starych przyjaźni i integracji społeczeństwa.

Podstawą zagospodarowania „Krekolandii” jest realizacja opracowanego Planu Odnowy Wsi, który jest kluczowym dokumentem skierowanym na rozwój miejscowości.

Niniejsza praca składa się z części teoretycznej, metodologicznej i analizy wyników własnych.

Rozdział pierwszy, przegląd literatury obejmuje opis krajobrazu wsi, rodzaje układów przestrzennych oraz znaczenie pojęcia agroturystyka na terenach wiejskich.

Rozdział drugi, to rozdział metodologiczny określający problem i cel badań oraz wybrane metody, techniki i narzędzia badawcze. Ponadto zawiera metody pozyskiwania badań.

Natomiast trzeci rozdział, przedstawia charakterystykę obszaru badań, w której przedstawiona jest historia miejscowości Krekole oraz jej analiza.

Rozdział czwarty to analiza wyników badań, która przedstawia badaną grupę i analizę życia mieszkańców

Rozdział ostatni, to zakończenie, w którym znajduje się podsumowanie pracy oraz wyników badań własnych.

Praca kończy się spisem tabel i wykresów, bibliografią, streszczeniem oraz aneksem jakim był kwestionariusz ankiety.

Opracowanie połączone jest bezpośrednio z działaniami Stowarzyszenia Wspierającego Rozwój Wsi, które poprzez pozyskiwanie dotacji ze środków publicznych będzie zagospodarowywać teren „Krekolandii” zgodnie z jego przeznaczeniem na cele rekreacyjno-społeczne.

*„Marzenie jednego człowieka pozostanie tylko marzeniem,
Marzenie wszystkich stanie się rzeczywistością”*

ROZDZIAŁ 1.

Przegląd literatury

1.1 Krajobraz kulturowy wsi

Rzeczpospolita Polska dysponuje dużymi zasobami dziedzictwa kulturowego, co kreuje jej pozytywny wizerunek zarówno w Europie oraz na świecie. Według NSRO w 2005 r. do rejestru zabytków było wpisanych około 61,5 tys. zabytków nieruchomych, około 180 tys. zabytków ruchomych oraz 6 tys. zabytków archeologicznych. Lista Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO liczy 13 pozycji obejmujących zabytki znajdujące się na terytorium Polski. Szacuje się, że ok. 42% zabytków wpisanych do rejestru zabytków wymaga remontu.

Należy podkreślić, że krajobraz kulturowy wsi obfituje w licznie zachowane pierwotne formy osadnictwa wiejskiego, pojedyncze obiekty, bądź istniejące w formie wyspowej układy tradycyjnej zabudowy drewnianej o lokalnym i regionalnym charakterze, kościoły, kaplice i cmentarze, także zespoły pałacowo – ogrodowe, zespoły folwarczne, obiekty przetwórstwa rolno-spożywczego, takie jak browary, młyny wodne oraz wiatraki, spichlerze, a także zabytki archeologiczne, w tym o własnej formie krajobrazowej. Wymienione elementy decydują o tożsamości wsi, jej specyfice i niepowtarzalnym charakterze, który należy zachowywać.

Ich zachowanie i wykorzystanie stanowi doskonałe narzędzie do budowania wizerunku obszarów wiejskich i rolniczych na poziomie lokalnym i regionalnym. Wraz z dbałością o odnowę tradycyjnych rzemiosł, kultury ludowej, obrzędowości, muzyki oraz zachowanie gwar, dialektów i języków, wyżej wymienione elementy dziedzictwa kulturowego przyczyniają się do podkreślania indywidualności i wyjątkowości poszczególnych obszarów.¹

Zmiany ustrojowe w Polsce po II wojnie światowej sprawiły, że liczne obiekty architektury wiejskiej, zwłaszcza dworskiej i folwarcznej, utraciły właścicieli i popadały w ruinę bądź były użytkowane w sposób niezgodny z przeznaczeniem.

¹www.arimr.gov.pl/pliki/66/0/.../PROW_2007_2013_final_RDC.pdf str. dostępna dnia 29.11.2009

Niewłaściwa modernizacja budowli oraz zmiany w układzie wewnętrznym miejscowości oraz niewystarczające wydatki publiczne na kulturę powodowały niszczenie wiejskiego krajobrazu i eliminację najstarszej zabudowy. Powoduje to, że wsparcia finansowego potrzebują zlokalizowane na polskiej wsi liczne obiekty dziedzictwa kulturowego o znaczeniu lokalnym jak i ponadregionalnym. Ważnym elementem przyczyniającym się do wzrostu atrakcyjności obszarów wiejskich są także działania związane z promocją i kultywowaniem niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi, np. tradycji lokalnych czy tradycyjnych zawodów.

Ponadto, wśród mieszkańców wsi istnieje ciągła potrzeba społecznej identyfikacji i przynależności. Odmienność regionalna obszarów wiejskich w Polsce sprzyja działaniom prowadzącym do ukazania indywidualnego charakteru danej miejscowości, który wyróżnia ją spośród innych. Podejmowane działania powinny także przyczynić się do zachowania ciągłości kulturowej obszarów wiejskich, rozwoju tożsamości społeczności i zachowaniu dziedzictwa kulturowego w oparciu o jego tradycyjne walory. Mają one wywołać osobiste zaangażowanie mieszkańców oraz dawać poczucie uczestnictwa we wspólnocie i współtworzeniu.

W Polsce, w szczególności na obszarach wiejskich, właściwe zarządzanie na poziomie lokalnym w zakresie społecznym i gospodarczym jest realizowane w stopniu niewystarczającym. Obecnie coraz większe uznanie zdobywa inicjatywa Leader.

Celem tej inicjatywy jest aktywizacja społeczności wiejskich poprzez m.in. włączenie tych społeczności do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw partnerów społecznych.

Leader jest podejściem do rozwoju obszarów wiejskich, polegającym na oddolnym opracowaniu przez lokalną społeczność wiejską lokalnej strategii rozwoju obszarów wiejskich oraz realizacji wynikających z niej innowacyjnych projektów łączących zasoby, wiedzę i umiejętności przedstawicieli trzech sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego. Przedstawiciele ci tworzą tzw. lokalną grupę działania – partnerstwo międzysektorowe, które wybiera projekty, a ich realizacja przyczynia się do osiągnięcia celów wspólnie opracowanej strategii.²

²Ziobrowski Z., Tomlinson G., 1998. *Gospodarka przestrzenna gmin. Poradnik T. I, II i III*. Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej. Oddz. Kraków, s. 11.

Najważniejszą cechą podejścia, Leader jest oparcie programu na partnerstwie lokalnym, które realizuje się poprzez tworzenie lokalnych grup działania. Lokalne grupy działania, w skład, których wchodzi przedstawiciele władz lokalnych, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, są grupami wprowadzającymi w życie projekty korzystne z punktu widzenia rozwoju obszarów wiejskich. Projekty te wprowadzane są najczęściej na obszarze kilku gmin. Takie podejście oddolne wzmocni spójność przedsięwzięć, podniesie jakość zarządzania i przyczyni się do wzmocnienia kapitału społecznego w społecznościach wiejskich, a także skłoni do stosowania innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwoju regionu. Budowa lokalnych strategii niesie ze sobą szereg korzyści, wśród których najważniejsze to lepsze wykorzystanie posiadanych zasobów (ludzkich, naturalnych) oraz dostosowanie kierunków działania do potrzeb podmiotów funkcjonujących na danym obszarze. Ponadto podejście lokalne pomaga w wyznaczeniu pożądanych i najbardziej dopasowanych kierunków rozwoju oraz pozwala na lepsze zdefiniowanie problemów obszaru i określenie sposobów ich rozwiązania.

1.2 Pojęcie i typologia wsi

Wieś - jednostka osadnicza o zwartej, skupionej lub rozproszonej zabudowie i istniejących funkcjach rolniczych lub związanych z nimi usługowych lub turystycznych, nie posiadająca praw miejskich lub statusu miasta (art. 2 ustawy z 29 sierpnia 2003 o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych). Liczba polskich wsi wynosi 42.835, a wraz z podległymi im koloniami, przysiółkami i osadami 56.537.

Wg Marii Kielczewskiej - Zaleskiej – wieś to osada, w której ludność zajmuje się uprawą roślin i chowem zwierząt,³ natomiast wg Józefa Szymańskiego wieś to zbiorowisko ludzi albo osiedla z należącymi doń gruntami.⁴

Jan Turowski definiuje wieś jako społeczność lokalną, której funkcję produkcyjną uzupełnia funkcja rodziny i czyni to w sposób jednolity z zachowaniem kontroli społecznej.⁵

³M. Kielczewska Zaleska, *Geografia osadnictwa*, Warszawa 1972, s. 34

⁴J. Szymański, *Nauki pomocnicze historii*, Warszawa 2004, s. 44

⁵J. Turowski, *Socjologia. Małe struktury społeczne*, Lublin 1993, s. 11

Autor Jan Tkocz interpretuje natomiast wieś jako twór terytorialny mający granicę, rozłóg ziemi, siedlisko (zagrodę) stanowiące całość przestrzenną o określonych więzach społecznych oraz uprawnieniach prawnych.⁶

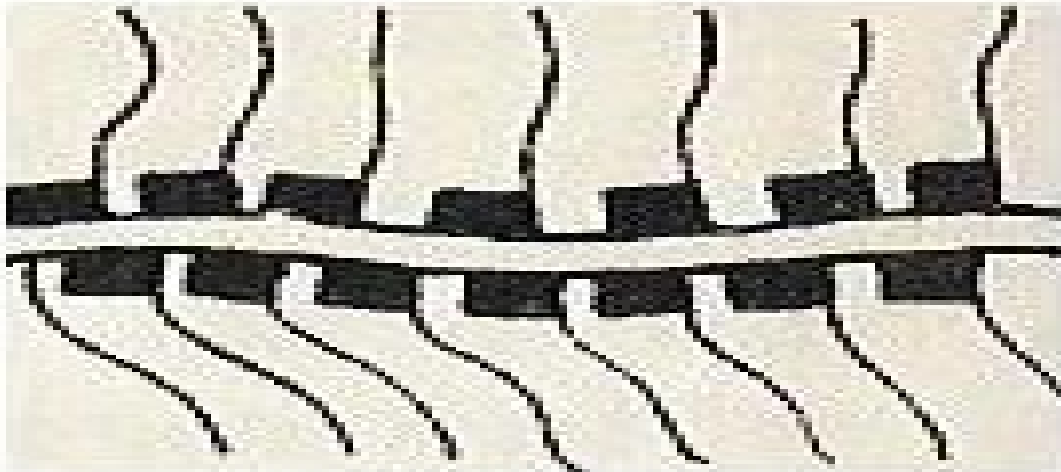
Najbardziej do gustu przypadła mi definicja Marii Kielczowskiej – Zaleskiej, ponieważ także uważam, że wieś to osada, która ma swój niezaprzeczalny urok. Taka jest moja mała wioska - Krekole. Tutaj człowiek żyje w symbiozie z przyrodą, tutaj rytm życia wyznaczają pory roku. Wiosną rolnicy, a pełno ich w okolicy wyjeżdżają na pola, gospodynie uprawiają swoje ogródki, prawie każdy ma działkę, sieje i sadi warzywa. Wiosna to czas pracy na świeżym powietrzu. Lato natomiast, nawet jeśli bardzo upalne, nie daje się tak we znaki jak w mieście, bo zawsze jest gdzie się schronić przed słońcem. Jesień jest taka kolorowa, znowu na polach widać rolników. No i zima, jest nie zawsze mroźna.

Tak wygląda życie u nas, w takim świecie żyję.

1.3 Rodzaje układów przestrzennych

1. **Łańcuchówka** - typ wsi zakładanej w średniowieczu na prawie niemieckim (*Waldhufendorf* osadnictwo saksońskie) na zalesionych obszarach górskich, forma ta była rozpowszechniona w okresie kolonizacji przedkarkonoskiej części Śląska, południowej Małopolski oraz Rusi Halickiej (XII-XV wiek). Zagrody znajdowały się po obu stronach drogi, która przebiegała zazwyczaj dnem doliny. Każda zagroda zbudowana była na własnym łanie wykarczowanego pola, który odchodził od głównej drogi. Dalej przechodził w należący do tego samego gospodarza płat lasu (stąd druga nazwa *wieś leśno-łanowa*), który biegł aż do działu wód, stanowiącego granicę wsi. Forma ta upowszechnia się na stałe w Polsce od XV wieku. Również w okresie tzw. kolonizacji józefińskiej (XVIII/XIX wiek) osady zakładane są w układzie *łańcuchowej* zabudowy wsi. Gwarowo osady śródleśne to *huby, kąty, majdany*, pozostałości dawnych określeń do dzisiaj widzimy w nazwach miejscowości.

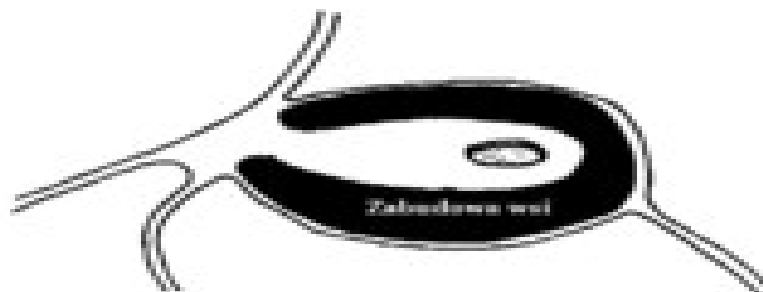
⁶J. Tkocz, *Organizacja przestrzenna wsi w Polsce*, Katowice 1998 s. 11

Rys. nr 1. Układ zabudowy wsi w formie tzw. łańcuchówki, XII-XV w.

Źródło: I. Liżewska, Tradycyjne budownictwo wiejskie na Warmii i Mazurach, 2007 r.

2. **Okolnica** - rodzaj wsi, w której zagrody są ustawione zwarcie w krąg lub podkowę wokół środkowego placu, później nierzadko wykorzystanego jako staw. Typowy dla okolnicy jest niwowy lub blokowy układ pól. Ze względu na rodzinny charakter tych wczesnośredniowiecznych wsi nie trzeba było wprowadzać podziału ziemi). Typ słowiański wsi, popularny na Pomorzu i w Czechach.

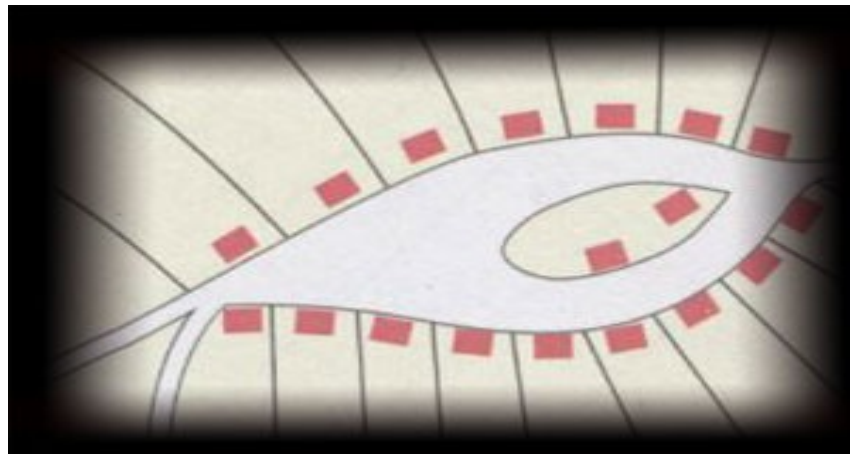
Rys. nr 2. Schematyczny plan okolnicy

Źródło: I. Liżewska, Tradycyjne budownictwo wiejskie na Warmii i Mazurach, 2007 r.

3. **Ulicówka** – typ wsi: jednodrożnej o zwartej zabudowie po obu stronach drogi, wieś o zabudowie rozciągniętej, z budynkami z jednej lub dwu stron drogi. Wyglądem przypomina miejską ulicę.⁷

⁷M. Bartoś, B. Zalewska, *Architektura w krajobrazie wiejskim na Warmii i Mazurach*, Olsztyn 2003, s.13-14

4. **Rzędówka**, rodzaj zabudowy wiejskiej, pochodzący jeszcze ze średniowiecza, charakterystyczny dla terenów nizinnych, zwłaszcza podmokłych. Polega na wznoszeniu zabudowań wzdłuż prostej drogi, ale w sposób luźny, na poszczególnych łańcach przyznanych osadnikom po obu stronach drogi. Od drogi głównej odchodzą prostopadle drogi boczne.
5. **Szeregówka**, rodzaj wsi, który powstał w XVI wieku wskutek reorganizacji dóbr królewskich. Wyróżnia się najczęściej regularnym łańcowym układem pól, ale w przeciwieństwie do rzędówki i łańcuchówki zagrody są zwarcie ustawione wzdłuż prostej ulicy w środku obszaru wiejskiego.
6. **Owalnica** — to typ wsi o okrągłym kształcie, zabudowa wokół owalnego placu w centrum wsi, charakterystyczne dla wsi Niziny Wielkopolskiej, Wyżyny Śląskiej, Pojezierza Pomorskiego)

Rys. nr 3. Układ zabudowy wsi w formie tzw. Owalnicy

Źródło: I. Liżewska, Tradycyjne budownictwo wiejskie na Warmii i Mazurach, 2007 r.

7. **Wielodroźnica** to duża wieś o zwartej lub luźnej zabudowie, powstająca wzdłuż kilku ciągów komunikacyjnych (ulic), ale o nieregularnym kształcie (niem. Haufendorf), jedna z wczesnych form słowiańskiej zabudowy wsi. Prawdopodobnie forma ta funkcjonowała obok łańcuchówki w południowej Małopolsce oraz Rusi Halickiej przed okresem kolonizacji, ale ślady dawnych form przestrzennych nie są obecnie w żaden sposób uchwytnie. Typowe formy wielodroźnicowej zabudowy wsi zachowały się do dziś na obszarze Rosji oraz Ukrainy

Rys. nr 4. Układ zabudowy wsi w formie tzw. Wielodrożnicy

Źródło: I. Liżewska, Tradycyjne budownictwo wiejskie na Warmii i Mazurach, 2007 r.

8. **Wysiółek** - przysiółek powstały wskutek przeniesienia się kilku gospodarstw poza zwartą zabudowę wsi, w obrębie jednak zwartej obszar użytków rolnych należących do jednej wsi.⁸

Obszar Warmii charakteryzuje się zabudową wiosek z tzw. przysiółkami (wysiółkami). Czasami są to gospodarstwa pojedyncze rozrzucone wokół wsi, czasami są one w znacznych luźno ze wsią związanych skupiskach. Do takich zespołów wiejskich należy wieś Krekole.

Rys nr. 5 Krekole na Warmii, wieś z wysiółkami.

Źródło: www.swrw.pl

⁸www.swrw.pl strona dostępna dnia 20.12.2009

1.4 Wpływ rekreacji na rozwój terenów wiejskich

Agroturystyka stwarza możliwości poznania i obserwowania życia wiejskiego, jego folkloru, tradycji i obyczajów. Częstym wydarzeniem jest uczestniczenie w organizowanych imprezach wiejskich, np. dożynki, noc świętojańska. Pobyt na wsi to możliwość korzystania z posiłków sporządzonych z produktów własnych gospodarstwa produkowanych metodami proekologicznymi, potraw tradycyjnych, regionalnych często przetwarzanych i wytwarzanych we własnym gospodarstwie. Ważnym atutem wypoczynku na wsi są ludzie oferujący kwatery turystom. Ich gościnność, serdeczność i czas poświęcony gościom sprawia, iż turystyka wiejska jest odmienną i niepowtarzalną formą spędzania wolnego czasu. Prowadzone w wielu krajach obserwacje aktywności gospodarczej rodzin rolniczych w zakresie turystyki wskazują, że jest ona głównie konsekwencją poszukiwania dodatkowych bądź alternatywnych dochodów w wielu dziedzinach stanowiących otoczenie rolnictwa, w wyniku spadku opłacalności produkcji rolniczej i pogorszenia się poziomu życia mieszkańców wsi.⁹

Agroturystyka - będąc istotnym czynnikiem rozwoju gospodarczego terenów wiejskich pobudza również rozwój społeczny. Poznanie przez turystów, w wyniku ich bezpośrednich kontaktów z rodzinami rolniczymi, walorów gospodarstwa rolnego, stylu życia i pracy w rolnictwie, wartości kulturowych wsi, siły tradycji, zwyczajów i obyczajów, sprzyja większemu ich poszanowaniu, przez co równocześnie rodzi wśród samych mieszkańców wsi poczucie własnej wartości, wzbudza lokalny patriotyzm, zwiększa dbałość członków wioskowej społeczności o wygląd wsi, wzmacnia zainteresowanie i troskę o lokalną architekturę, pamiątki kultury materialnej, tradycyjne rzemiosło, rękodzielniczość, sztukę kulinarną, itp. Obecność turystów w obrębie gospodarstwa jak i na terenie wsi wzmacnia działania na rzecz czystości i estetyki, podnosząc w perspektywie jakość życia samych mieszkańców.¹⁰

Konieczność zaspokojenia różnorodnych potrzeb turystów przebywających na terenach wiejskich rodzi potrzebę zespołowych działań społeczności wiejskiej w kreowaniu

⁹M. Drzewiecki, „Podstawy agroturystyki”, Oficyna wydawnicza Ośrodka Postępu Organizacyjnego, Bydgoszcz 2002. s. 13

¹⁰Kurek, K. Kandefer, *Agroturystyka jako nowy czynnik samozatrudnienia na obszarach wiejskich i jej miejsce w strategiach rozwoju gmin*, Turystyka w rozwoju lokalnym, Warszawa 2004. s. 23

wszechstronnej oferty obejmującej zakwaterowanie, wyżywienie, transfery, rekreację, zwiedzanie, rozrywki - a także w tworzeniu odpowiednich metod dotarcia z ofertą do mieszkańców miast i przekonania ich do jej kupna. Rozwija to umiejętność współpracy, także w innych dziedzinach, wzmaga poczucie odpowiedzialności za końcowy efekt działania, odkrywa lokalnych liderów. Bezpośrednie kontakty z turystami, reprezentującymi zazwyczaj inne środowiska społeczne, odrębną kulturę, posiadającymi własne zwyczaje i odmienne systemy wartości, wzbogacają równocześnie osobowość mieszkańców wsi. Nie czują się oni odcięci od świata, gdyż świat przyjeżdża do nich. Odbywające się zatem z powodu agroturystyki, wzajemne przenikanie kultur niesie doświadczenia dla obu uczestniczących w niej stron¹¹.

¹¹ „Rola turystyki w strategii i polityce rozwoju gospodarki regionalnej”, Zbiór materiałów konferencyjnych, Gdańsk 14-15 września 2006, Gdańsk 2006 s. 12

Turystyka wiejska - można ją podzielić na dwa rodzaje:

- Turystyka na terenach wiejskich i leśnych,
- Turystyka w gospodarstwach rolnych (agroturystyka).

Turystyka wiejska oznacza właściwie każdą formę turystyki odbywającą się w środowisku wiejskim (o charakterze jej decyduje krajobraz, rodzaj zabudowy itp).

Pojęcie turystyki wiejskiej obejmuje różnorakie formy wypoczynku na obszarach wiejskich i jest najszerszym spośród zbliżonych do niego pojęć, takich jak turystyka farmerska, zielona, ekologiczna (ekoturystyka) oraz agrarna (agroturystyka). Turystyka wiejska jest to forma wakacyjnego ruchu turystycznego, spowodowanego pragnieniem ciszy i spokoju w wiejskim otoczeniu, z możliwością korzystania z zasobów naturalnych i dziedzictwa kulturowego danego rejonu oraz uczestniczenia w życiu wsi.

Najwartościowsze cechy turystyki wiejskiej poszukiwane przez turystów to:

- możliwości wypoczynku w środowisku odmiennym od warunków życia i pracy w mieście,
- możliwość kontaktu bezpośredniego z nie zanieczyszczonym środowiskiem przyrodniczym,
- cisza, spokój, mały ruch,
- możliwość kontaktu z życiem wiejskim, zwierzętami domowymi, pracami rolnymi, folklorem wsi,
- możliwość korzystania ze zdrowej żywności.¹²

Specyfikę i szczególny charakter takiej formy wypoczynku powoduje wiele czynników.

Wśród nich można wymienić:

- pobyt w rodzinnym gospodarstwie, który umożliwia bezpośredni kontakt ze zwierzętami domowymi, poznanie pracy rolników oraz ich trybu życia,
- możliwość poznania wiejskiego życia, wiejskich zajęć i infrastruktury,
- możliwość bezpośredniego kontaktu z przyrodą, poznanie dziedzictwa kultury materialnej i duchowej oraz możliwość uprawiania różnych form rekreacji z dala od miejskiego zgiełku.

Najkorzystniejsze elementy ukształtowania terenu oraz środowiska naturalnego sprzyjające rozwojowi agroturystyki to:

¹²J. Merski. *Wpływ turystyki na rozwój regionalny kraju i jej rola w integracji Europejskiej*, Grudzień 2004, s. 36

- zbiorniki wodne,
- ciekły wodny i możliwość budowy na nich zbiorników zaporowych,
- duże zbiorowiska roślinne - lasy, łąki naturalne,
- punkty widokowe - wzniesienia krawędzie dolin,
- strefy ekotonowe - zbiegu różnych biocenoz, kontaktu szczególnie kontrastowych fragmentów krajobrazu (rzeźby terenu, roślinności wód),
- góry, jeziora, morze,
- bagna.

Korzyści z agroturystyki dla gospodarstwa, wsi i turystów.

Dla gospodarstwa i wsi:

- dodatkowy dochód,
- nowe miejsca pracy,
- poprawa infrastruktury wiejskiej,
- aktywizacja społeczności wiejskiej,
- integracja środowiska wiejskiego,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi,
- estetyzacja wsi,
- kontakt z innymi wzorcami kulturowymi,
- rozwój osobowy mieszkańców wsi.

Dla turystów:

- aktywny wypoczynek na wsi,
- poznanie cyklu produkcji żywności,
- korzystanie ze świeżej żywności,
- kontakt ze zwierzętami,
- uczestniczenie w życiu gospodarstwa rolnego,
- bezpośredni kontakt z miejscową ludnością,
- zdobywanie nowych umiejętności,
- rozwijanie zainteresowań,
- bezpośredni kontakt z przyrodą¹³

¹³Drzewiecki M., „Podstawy agroturystyki”, Oficyna wydawnicza Ośrodka Postępu Organizacyjnego, Bydgoszcz 2002. s. 22

Wieś Krekole bardzo różni się od tej sprzed lat, nie tylko wyglądem, ale również warunkami życia mieszkańców. W miejsce starych drewnianych budynków, powstały nowe murowane domy otoczone ładnymi i ciekawymi ogrodami. Wielu mieszkańców zrezygnowało z prowadzenia gospodarstw rolnych i podjęło pracę w zakładach, lub wyjechało do pracy za granicę. Inwestycje na terenie naszej wsi takie jak: internet i woda w znacznym stopniu podniosły standard życia. W planach jest położenie chodników oraz budowa kanalizacji. Jeszcze kilkanaście lat temu prace związane z gospodarstwem wykonywano ręcznie, lub przy użyciu prymitywnych narzędzi. Do cięższych prac wykorzystywano konie, które z czasem zastąpiono ciągnikami i maszynami ułatwiającymi prace. Dziś dzięki nowoczesnym sprzętom rolniczym i nawozom sztucznym (które niestety niekorzystnie wpływają na nasze zdrowie), praca rolnika stała się lżejsza i bardziej opłacalna.

Zdjęcie nr 1 Wykopki rok 1989

Źródło www.swrw.pl

Zdjęcie nr 2 Żniwa 1989

Źródło www.swrw.pl

Dawniej w naszej wsi dożynki organizowano co roku. Przewodniczyli im staroscina i starosta dożynek. Po uroczystych występach, wieniec przekazywano jednemu z mieszkańców. Były to przeważnie osoby pełniące we wsi różne funkcje, lub aktywnie działające na rzecz wsi. Obdarowany wieńcem zapraszał organizatorów do swojego domu, a pozostali uczestnicy dożynek bawili się na wiejskiej zabawie. Dziś nie organizuje się już dożynek, ale tradycja robienia wieńców pozostała. Co roku w dniu odpustu parafialnego, czyli 15 sierpnia, mieszkanki wsi przygotowują wieniec, a po poświęceniu zostawiają go w kościele.

Zdjęcie nr 3 Dożynki parafialne we wsi Krekole z udziałem Stowarzyszenia.
Źródło www.swrw.pl

Zdjęcie nr 4 Dożynki parafialne we wsi Krekole w 2007 roku
Źródło www.swrw.pl

Zdjęcie nr 5 Dożynki parafialne we wsi Krekole w 2008 roku

Źródło www.swrw.pl

Zdjęcie nr 6 Dożynki parafialne we wsi Krekole w 2009 roku

Źródło www.swrw.pl

1.5. Formy turystyki w Krekolach

Walory krajobrazowe, malowniczo położone tereny przeciętne krętymi rzekami, nieskażone przemysłem powietrze, bogactwo obiektów historycznych to tylko niektóre z walorów wakacji na świętej Warmii i pobytu w Krekolach.

Wieś Krekole nie posiada jeszcze żadnego zaplecza agroturystycznego, oferującego rekreację i wypoczynek potencjalnym turystom. Powoli sytuacja ta się zmienia, najczęściej z przyczyny samych mieszkańców, którzy widząc ogrom problemów, podejmują inicjatywy na rzecz swojej wsi. W 2004 roku w wiosce powstało Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi, które swoimi działaniami wpływa pozytywnie na zachodzące zmiany. Co wakacyjne odwiedziny niemieckich rodzin szukających swoich korzeni, motywuje mieszkańców do uatrakcyjniania swoich gospodarstw pod kątem turystyki.

ROZDZIAŁ 2.

Metodologia badań własnych

2.1. Cel i zakres pracy

Celem pracy jest projekt przestrzeni publicznej – „Krekolandii”

Zakres przestrzenny badań obejmuje miejscowość Krekole, w gminie Kiwity.

Plan zagospodarowania przestrzennego zakłada wykorzystanie i urządzenie terenów „Krekolandii” w taki sposób aby przyciągały mieszkańców na dłuższy pobyt nie tylko urokiem zieleni. Dla urozmaicenia krajobrazu powstać ma tutaj scena z zadaszeniem, amfiteatr (zadaszenie dla widowni), wykonany zostanie remont budynku dawnej remizy strażackiej na siedzibę stowarzyszenia z funkcją świetlicy, powstanie oświetlenie terenu „Krekolandii”.

Plan zagospodarowania przestrzennego zakłada także:

- budowa i wyposażenie budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne, w tym świetlic i domów kultury, z wyłączeniem szkół, przedszkoli i żłobków,
- budowa, publicznych ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji oraz obiektów sportowych,
- zakup towarów służących przedsięwzięciom związanym z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych lub tradycyjnych zawodów,
- urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku,
- inwestycje związane z kształtowaniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

2.2. Metoda, techniki i narzędzia badawcze

Kolejną, ważną czynnością w procesie badania naukowego jest właściwy dobór metod, technik i narzędzi badań. Nie wystarczy bowiem zastanowić się tylko nad tym, co i dlaczego będziemy badać, ale również w jaki sposób ma być przeprowadzone badanie, by możliwe było uzyskanie rozwiązań postawionych problemów i sprawdzenie prawdziwości związanych z nim hipotez.

W pracy zastosowano metodę **empiryczną i kameralną**.

Metoda empiryczna została oparta na przeprowadzeniu inwentaryzacji w terenie poprzez wizję lokalną w badanej miejscowości, wywiadu środowiskowego oraz wykonanie dokumentacji fotograficznej. W jej zakres wchodzi następujące czynności:

- wizja w terenie – inwentaryzacja właściwa istniejącego stanu prowadzona bezpośrednio na obszarze badań,
- wywiad swobodny – rozmowy z osobami bezpośrednio i pośrednio związanymi z zakresem badań,
- kompletowanie dokumentacji,
- inwentaryzacja wybranych elementów – wizja lokalna i inwentaryzacja terenu „Krekolandii”.

Metoda kameralna polegała na analizie danych dotyczących badanego obszaru, zawartych w wybranych tekstach źródłowych, w których zawarte są informacje dotyczące zagadnień z zakresu prowadzonych badań.

Należy tu wymienić:

- analiza tekstów monograficznych i publikacji,
- analiza funkcjonalna terenów rekreacyjnych,
- porównanie „atrakcyjności” i form zagospodarowania „parków rozrywki”,
- „odnowa wsi” jako forma społecznej aktywności, badanie programów już realizowanych w Województwie Warmińsko-Mazurskim.

2.3 Metody pozyskiwania badań

Metodę opracowania wyników badań podzielono na:

- **Etap I** - kompletowanie i analiza zebranych materiałów źródłowych dotyczących terenów „Krekolandii” w miejscowości Krekole, gmina Kiwity.
- **Etap II** – przeprowadzenie inwentaryzacji badanego terenu „Krekolandii”, wykonanie dokumentacji fotograficznej i opis.
- **Etap III** – zestawienie wyników analiz zebranego materiału oraz inwentaryzacji, co pozwoliło scharakteryzować badany teren.
- **Etap IV** – wnioski i ocena pod kątem zagospodarowania terenu „Krekolandii” – pod względem architektury krajobrazu (małej architektury) m.in. chodniki, ławki.

Realizacja celów i zadań wymaga odpowiednich źródeł finansowania.

Poszczególne źródła finansowania:

- środki finansowe pochodzące z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej, rozwoju obszarów wiejskich, edukacji, sportu oraz w innych obszarach ujętych w strategii.
- środki finansowe pochodzące ze źródeł skierowanych do organizacji pozarządowych. pozyskiwaniem tych środków zajmie się Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi z siedzibą w Krekolach.

ROZDZIAŁ 3.

Charakterystyka obszaru badań

3.1 Historia miejscowości Krekole

Krekole to wieś położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie lidzbarskim, w gminie Kiwity. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa olsztyńskiego.

Rys. nr 6 Mapa podziału administracyjnego powiatu lidzbarskiego

Źródło www.powiatlidzbarski.pl

Na północy wieś graniczy ze wsią Samolubie, na wschodzie z Krawczykami i Galinami, na południu z Połapinem i Kiersnowem, a na zachodzie z Napratami. Wieś Krekole została założona w 1336 roku. Jest położona 102 m nad poziomem morza.

Wieś rozciąga się z północy na południe. Na niewielkim wzniesieniu stoi kościół, a obok plebania. Wieś leży w dolinie. W centrum wsi jest trójkąt wypoczynkowy. W Krekolach rozpoczyna swój bieg rzeka Suszyca. Jest to nasza rodzima rzeka, która jest rzeką 3 kategorii, ma długość 18.550m. Wody Suszycy zasilają kąpielisko miejskie w Bartoszycach. Rzeka Suszyca jest co prawda rzeką o niedużym przepływie średnim rocznym, ale jak każda rzeka (nawet największa) na początku swojego biegu jest malutka i niezauważalna.¹⁴

Wzdłuż głównej drogi zgrupowane są najważniejsze elementy życia publicznego: kościół, plebania, siedziba Stowarzyszenia, szkoła, świetlica i sklep oraz teren rekreacyjno-społeczny zwany „Krekolandią”. Krekole to miejscowość z tzw. wsiółkami, choć do 1848 roku wszyscy mieszkali w skupisku wioski. Obecnie wiele gospodarstw rozmieszczonych jest w oddaleniu od kościoła.

We wsi znajduje się kościół tworzący parafię składającą się z trzech miejscowości: Krekole i Samolubie (gmina Kiwity, powiat Lidzbark Warmiński, kraina Warmia) oraz Krawczyki (gmina Bartoszyce, powiat Bartoszyce, kraina Mazury), co powoduje, że Parafia Krekole leży na pograniczu dwóch gmin, dwóch powiatów oraz dwóch krain. Krekole obecnie zamieszkuje ok. 300 mieszkańców. Są to głównie osoby, których przodkami byli przesiedleńcy zza Buga, centralnej Polski, Wołynia i Wilna, którzy osiedlili się na tych terenach po II wojnie światowej¹⁵.

3.2 Analiza zasobów wsi Krekole

Analizę zasobów wsi Krekole sporządzono na podstawie dokumentów znajdujących się w archiwum Stowarzyszenia Wspierającego Rozwój Wsi z siedzibą w Krekolach.

Analiza przedstawia się następująco:

a) Co ją wyróżnia?

- zabytkowy kościół,
- szkoła niepubliczna,
- położenie na drodze pielgrzymkowej,
- trójkąt w centrum wsi (trójkąt wypoczynkowy),

¹⁴www.swrw.pl str. dostępna dnia 17.01.2010

¹⁵Tamże str. dostępna dnia 17.01.2010

- ksiądz proboszcz,
- aktywne Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi,
- piękny krajobraz,
- wieś cicha i spokojna,
- życzliwi mieszkańcy.

b) Jakie pełni funkcje?

- wieś rolnicza (ok 20% rolników),
- wiele osób pracuje poza wsią (ok 15%)
- duża część emerytów i rencistów (ok 30%)

c) Kim są mieszkańcy?

- 291 mieszkańców,
- po 1945 r. większość rdzennych mieszkańców wyjechała (rdzenni mieszkańcy: Mazurzy – została 1 rodzina),
- mieszkańcy napływowi: centralna Polska (ok 15%), zabużanie (ok 14%) , lubelskie (ok 11%) itd.

d) Jakie są najbardziej znane osoby mieszkające na wsi?

- ksiądz proboszcz,
- Pani organistka,
- prezes Stowarzyszenia Wspierającego Rozwój Wsi ,
- członkowie Stowarzyszenia Wspierającego Rozwój Wsi skupiającego najaktywniejszych mieszkańców,
- sołtys wsi Krekole.

e) Co daje utrzymanie?

- właściciel Zakładu Usług Leśnych,
- rolnictwo (ok. 20 %),
- Zakład Usług Leśnych – 15 osób z Krekol,
- szkoła – 2 osoby z Krekol,
- praca poza wsią - ok. 10% (Bartoszyce, Lidzbark, Olsztyn, Warszawa),
- praca za granicą - ok. 10 osób,
- emerytura, renta - ok. 30% mieszkańców,

- Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi zatrudnia w ramach realizacji projektów, stażu oraz w ramach robót publicznych poprzez Urząd Pracy (ok 3%, tj. do 10 osób).

f) Jak zorganizowani są mieszkańcy?

- Parafia (Rada Parafialna – 12 osób, 2 kółka różańcowe),
- Rada Sołecka,
- Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi – 23 mieszkańców Krekol,
- Zespół Taneczno – Wokalny „Malwa”,
- Rada Rodziców w szkole,
- Radny gminy Kiwity.

g) W jaki sposób rozwiązywane są problemy?

- nie ma poważnych konfliktów pomiędzy mieszkańcami,
- przy mniejszych konfliktach prowadzone są indywidualne rozmowy,
- Problemy ogólne – kierowane są do sołtysa, radnego, proboszcza, Stowarzyszenia Wspierającego Rozwój Wsi i w miarę możliwości są rozwiązywane.

h) Jaki wygląd ma nasza wieś?

- wieś wygląda coraz lepiej, ale jeszcze niezadowolająco,
- część budynków jest zaniedbana (stare, brak funduszy na remonty),
- mało miejsc parkingowych,
- brakuje śmietników,
- brakuje chodników.

Zdjęcie nr 7 Trójkąt w centrum wsi (trójkąt wypoczynkowy) rok 2009

Źródło Ryszard Przytuła (2009)

ROZDZIAŁ 4

Analiza wyników badań

4.1 GRUPA BADAWCZA

Badania zostały przeprowadzone we wsi Krekole, które jest miejscowością znajdującą się w krainie zwaną Warmia i bezpośrednio graniczy z krainą zwaną Mazurami. Na północy wieś graniczy ze wsią Samolubie, na wschodzie z Krawczykami i Galinami, na południu z Połapinem i Kiersnowem, a na zachodzie z Napratami.

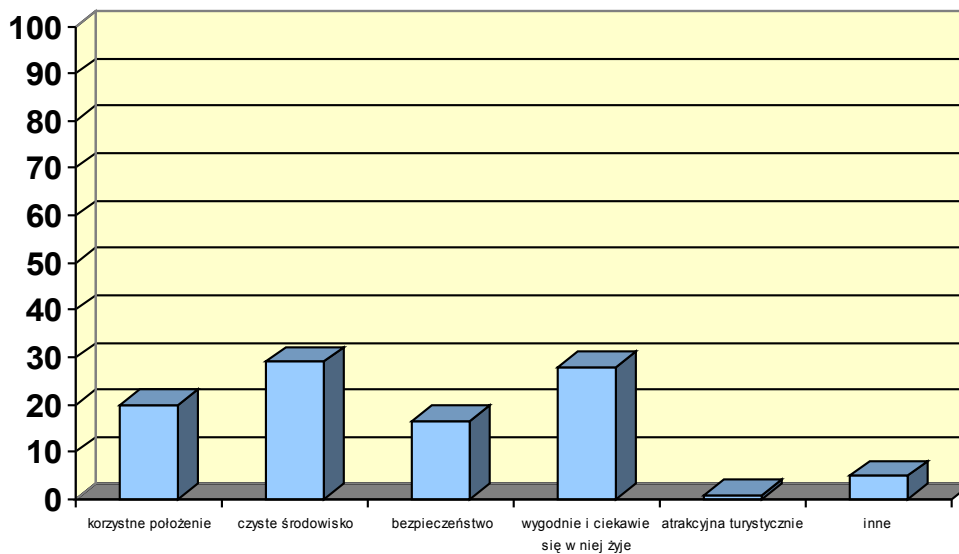
Badaniami zostali objęci mieszkańcy wsi Krekole w wieku 20+.

4.2 ANALIZA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW KREKOL

W listopadzie 2009 roku zostało przeprowadzone badanie ankietowe wśród mieszkańców wsi Krekole. Przed przystąpieniem do rozdania kwestionariuszy ankiety, respondenci byli poinformowani o celu i przedmiocie badań oraz zapewnieni o anonimowości badań.

Badanie to dotyczyło oceny poziomu życia oraz określenia głównych problemów i potrzeb społecznych. W badaniu wzięło udział ponad 150 mieszkańców wsi. Wszystkie kwestionariusze ankiety zostały wypełnione prawidłowo.

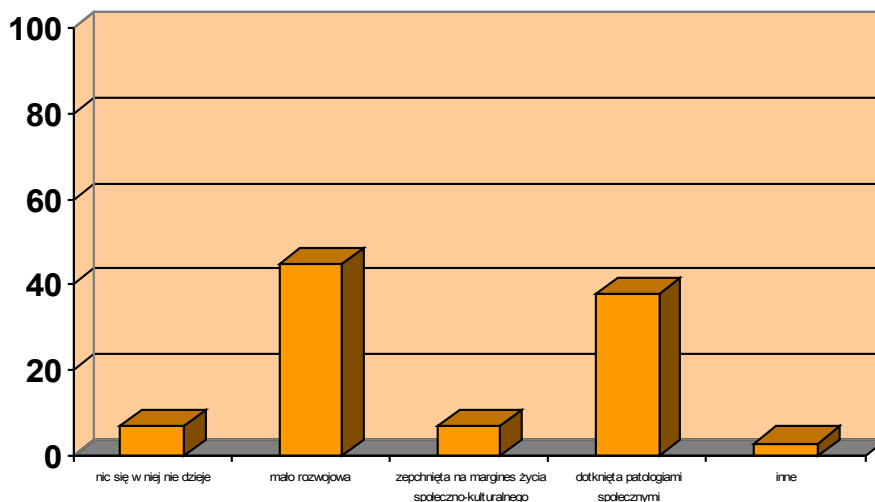
Ocena ankiet przedstawia się w sposób następujący:

Rys. nr 7 Co wpływa na korzystną ocenę wsi Krekole przez jej mieszkańców?

Źródło: badania własne

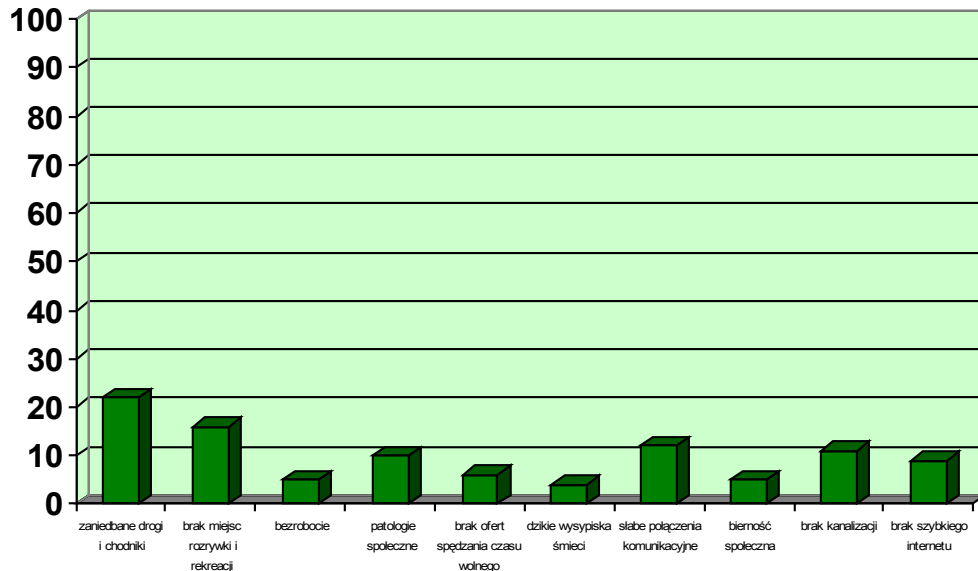
Z danych przedstawionych na rysunku z numerem 7 wynika, że zdecydowana większość badanej grupy respondentów ceni sobie czyste środowisko. Są też tacy mieszkańcy, którzy uważają, że we wsi Krekole żyje się wygodnie i ciekawie.

Rys. nr 8 Co wpływa na niekorzystną ocenę wsi Krekole przez jej mieszkańców?

Źródło: badania własne

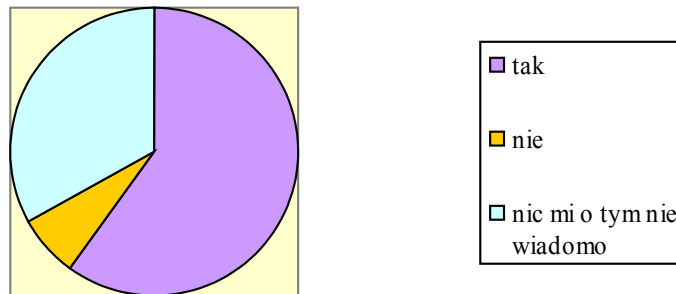
Z analizy danych przedstawionych na rysunku z numerem 8 wynika, że mieszkańcy wsi Krekole uważają ją za mało rozwojową. Warto przy tym zauważyć, że na niekorzyść wsi wg badanych wpływają patologie społeczne takie jak alkoholizm.

Rys. nr 9 Jakie główne problemy występują w Krekolach w opinii mieszkańców?

Źródło: badania własne

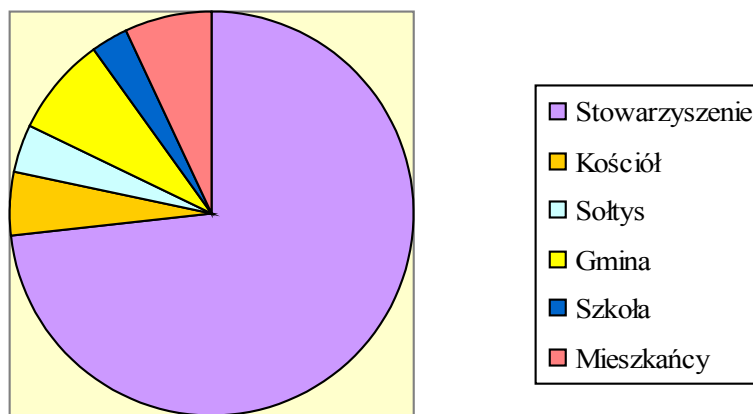
Opierając się na wynikach badań zawartych na rysunku z numerem 9 można stwierdzić, że największym problemem wg mieszkańców wsi jest brak chodników i zły stan dróg. Ale także nie bez znaczenia jest brak miejsc rozrywki i rekreacji.

Rys. nr 10 Czy we wsi podejmowane są próby rozwiązywania problemów społecznych?

Źródło: badania własne

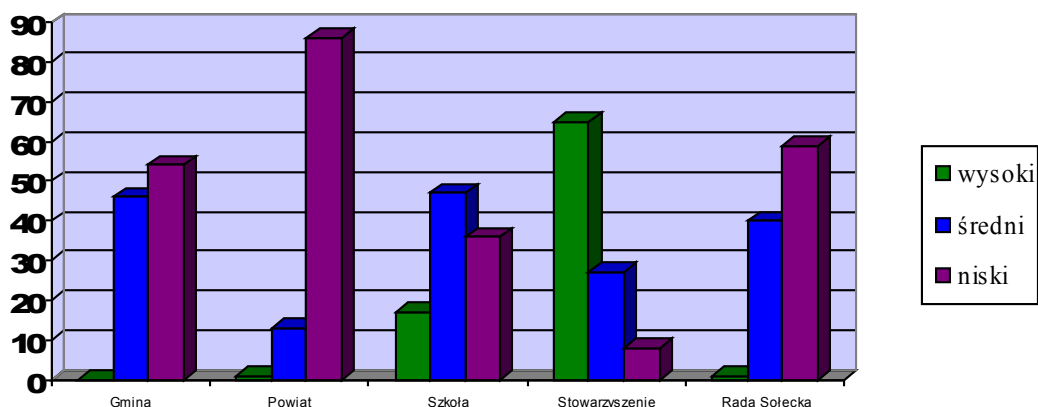
Ogólne wyniki badań przedstawione na rysunku z numerem 10 informują, że respondenci zauważają próby rozwiązywania problemów społecznych. Niestety są też tacy mieszkańcy, którzy sądzą, że nic nie wiedzą o problemach społecznych i ich rozwiązywaniu.

Rys. nr 11 Kto jest inicjatorem podejmowanych prób rozwiązywania problemów społecznych?

Źródło: badania własne

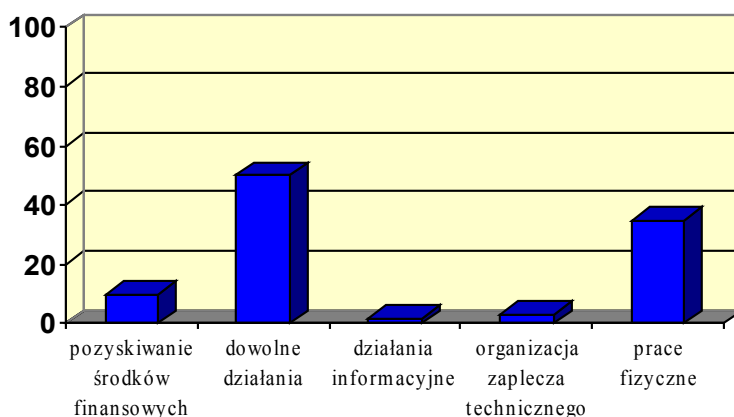
Jak wynika z danych przedstawionych na rysunku z numerem 11 ponad połowa badanych wskazuje, że według nich Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi z siedzibą w Krekolach najbardziej dąży do rozwiązania problemów społecznych. Wśród badanych znalazły się też takie osoby, które stwierdziły, że w razie problemów mogą liczyć na kościół, gminę, sołtysa, szkołę.

Rys. nr 12 Ocena stopnia zaangażowania poszczególnych instytucji w rozwiązywanie problemów społecznych

Źródło: badania własne

Dane na rysunku z numerem 12 wykazują, że zaangażowanie instytucji w życie społeczne jest bardzo zróżnicowane. Wg badanych najbardziej w życie mieszkańców angażuje się Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi i szkoła.

Rys. nr 13 Działania w realizację których mieszkańcy są gotowi się zaangażować

Źródło: badania własne

Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród mieszkańców wsi wykazuje chęć zaangażowania w dowolne działania na rzecz wsi Krekole. Zawierania jakie obserwujemy na rynku pracy stawiają duże wyzwanie dla mieszkańców wsi. Dlatego

można podejrzewać, że zaangażowanie w pracę fizyczną mieszkańcy wiążą z możliwością zarobku.

4.3 POLEPSZENIE INFRASTRUKTURY WSI – POPRZEZ ZAGOSPODAROWANIE TERENU „KREKOLANDII”

Atrakcyjne warunki przyrodnicze wsi Krekole stanowią podstawę dla rozwoju nowych usług turystycznych i rekreacyjnych. Miejscowość Krekole jest położona bardzo malowniczo. Rozlokowana w niewielkiej dolinie, otoczona terenem o falistej rzeźbie. Wszystko to upiększają liczne stawy i maleńki strumyk, który wije się wzdłuż wsi.

4.3.1 CHARAKTERYSTYKA TERENU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM

Teren objęty opracowaniem znajduje się we wsi Krekole, Dz. Nr 80, której powierzchnia wynosi 0,2469 ha. Na działce znajduje się budynek dawnej remizy strażackiej.

Zdjęcie nr 8 Rzeka Suszyca przy terenie „Krekolandii”

Źródło Ryszard Przytuła

Zdjęcie nr 9 Teren „Krekolandii”

Źródło Ryszard Przytuła

Otoczenie działki od strony zachodniej stanowią pola uprawne, od północno-wschodniej zabudowa wiejska. Dojazd do działki stanowi droga gminna. Działka jest ogrodzona, posiada podłączenie do energii i wody, nie ma podłączenia do kanalizacji.

Na opracowywanym terenie nie występuje roślinność wysoka.

Teren pod lokalizację projektowanej zabudowy wskazany w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na cele rekreacyjno-społeczne jest obecnie niezagospodarowany i nieuporządkowany oraz pokryty zielenią niską i średnią o niskiej wartości, częściowo zniszczoną przez wypalanie traw. Przez teren przebiega w kębach rzeka Suszyca. Teren bezpośrednio nie sąsiaduje z istniejącą zabudową.

Inwentaryzację terenu objętego opracowaniem przedstawia załącznik z numerem 1.

4.3.2 KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA

Koncepcja przedstawiona w załączniku numer 2, na planie w skali 1:250, przewiduje zagospodarowanie działki na cele publiczne związane ze wzrostem integracji i aktywizacji mieszkańców wsi poprzez realizację działań statutowych Stowarzyszenia Wspierającego Rozwój Wsi z siedzibą w Krekolach.

4.3.3 UKŁAD KOMPOZYCYJNY

Koncepcja charakteryzuje się swobodną kompozycją, podporządkowaną przede wszystkim funkcjonalnościom. Charakterystycznym elementem są półkoliste przestrzenie o różnej funkcji, elementami wydzielającymi poszczególne wnętrza o różnych funkcjach są niewielkie grupy zieleni.

4.3.4 PODZIAŁ FUNKCJONALNY I BILANS TERENU

Wśród wnętrz wyróżnić można: plac sportowy, plac zabaw, część artystyczno – wypoczynkową, część rekreacyjno – wypoczynkową, część gospodarczą oraz kącik wypoczynkowy.

Wielofunkcyjny plac sportowy będzie stanowić boisko o wymiarach 18 x 6m do gry w piłkę siatkową, gry zespołowe i w kosza. Przy placu zostały umieszczone ławki przenośne oraz wolnostojące pojemniki na śmieci (4 ławeczki wolnostojące i 2 kosze na śmieci). Nawierzchnia boiska będzie pokryta piaskiem.

Plac zabaw będzie złożony z gotowych elementów, posiadających odpowiednie certyfikaty.

Na części rekreacyjno-wypoczynkowej planuje się umieszczenie dwóch wiat, osłaniających przed deszczem i słońcem, ze stołami i ławkami. Posadowienie wiat będzie umożliwiało oglądanie występów na scenie. Między wiatami stanie zadaszony metalowy grill, zbudowany na planie ośmioboku i obudowany wokół kamieniem polnym.

Na części artystyczno - wypoczynkowej znajduje się istniejący budynek – murowany. Stanie tam drewniana scena o wymiarach 10 x 6 m, przed nią natomiast umieszczone zostaną wolnostojące ławki dla widzów oglądających planowane występy artystyczne.

W części gospodarczej – za budynkiem stanie niewielka wiata w formie pergoli. Będzie to miejsce przeznaczone do tymczasowego przechowywania materiałów oraz sprzętu (drewno na opał, węgiel drzewny, beczki, skrzynki itp.). Przy budynku przewidziano miejsce na przenośne toalety – TOY TOY dla uczestników imprez. Część zaplecza będzie przeznaczona dla organizatorów, obsługi oraz zespołów muzycznych. Do budynku prowadzi będzie utwardzony podjazd, wzdłuż niego wydzielono miejsce postojowe dla osób niepełnosprawnych. Na rozstawnym słupie przeznaczonym dawniej na syrenę alarmową wykonane zostanie gniazdo bocianie.

Zatoczka z ławeczką, zadaszona drewnianą pergolą obsadzoną roślinnością będzie tworzyć kącik wypoczynkowy.

Przy ogrodzeniu, wzdłuż drogi planuje się nasadzenie zieleni izolacyjnej (drzewa i krzewy iglaste).

Zastosowane nasadzenia będą wydzielały poszczególne funkcje terenu. Duże powierzchnie trawnikowe obsadzone krzewami i drzewami będą stanowiły zaciszne zakątki.

Do funkcjonowania terenu niezbędne są: energia i woda, które są już zabezpieczone.

BILANS TERENU:

l. p.	Rodzaj zagospodarowania – funkcja terenu	Rodzaj pokrycia terenu, opis	Powierzchnia w m ²	Pokrycie działki w %
1.	Wielofunkcyjny plac sportowy	Na boisku piasek, wokół trawa	550	22,28
2.	Plac zabaw	Elementy placu zabaw na piasku, wokół trawa. Elementy z certyfikatem	550	22,28
3.	Część rekreacyjno-wypoczynkowa	Trawa, budowa 2 wiat o wym. 8mx3m oraz metalowego grilla	500	20,25

4.	Część artystyczno-wypoczynkowa	Trawa, murowany budynek o wym. 13,3mx5m, scena o wym. 10mx6m	330	13,36
5.	Część gospodarcza	Na całości nawierzchnia utwardzona żwirowa, dojazd do budynku utwardzony kamieniem i żwirem	402	16,28
6.	Kącik wypoczynkowy	Trawa. Wolno stojące ławki	137	5,55
RAZEM			2.469	100

4.3.5 MAŁA ARCHITEKTURA

Zastosowana mała architektura charakteryzuje się prostą formą, dostosowaną do otoczenia (drewniane wiaty, grill murowany z kamienia, ławki drewniane, pojemniki na śmieci w formie koszy wolnostojących). Plac zabaw wykonany będzie z gotowych elementów drewnianych (różne zestawy) z odpowiednim certyfikatem. Wiaty zostaną wykonane z drewna, podobnie jak wolnostojące ławki (np. w formie drewnianych kłód). Budulcem dla zadaszzonego grilla na planie ośmioboku będzie kamień. Urozmaiceniem małej architektury będzie niewielka pergola – obrośnięta pnączami, pod którą stanie ławeczka wypoczynkowa. Scena przeznaczona na występy również wykonana będzie z elementów drewnianych. Przy wjeździe na działkę stanie tablica informacyjna a nad bramą wjazdową umieszczony zostanie drewniany napis „*Krekolandia*”.

4.3.6 ZIELEŃ

Zastosowany materiał roślinny to przede wszystkim gatunki występujące naturalnie na naszych terenach – brzoza brodawkowata, świerk pospolity, itp. Roślinność będzie dekoracyjna zarówno pod względem pokroju jak i kolorystyki. Na całości terenu zostanie założony trawnik. Ogrodzenie – dla poprawy estetyki będzie obsadzone pnączami m.in. winobluszcz pięciolistkowy, winobluszcz trójklapowy. Pod drzewami zaprojektowano nasadzenia z bylin okrywających – barwinek pospolity, dąbrówka rozłogowa, barwinek pospolity i inne.

4.3.7 PROPOZYCJE NASADZEŃ

Zdjęcie nr 10 Świerk pospolity
Picea abies

Zdjęcie nr 11 Brzoza brodawkowata
Betula pendula

Zdjęcie nr 12 Róża Albert
Rose Albert

Zdjęcie nr 13 Winobluszcz trójklapowy
Parthenocissus tricuspidata

Zdjęcie nr 14 Berberys Atropurpureum
Berberis thunbergii

Zdjęcie nr 15 Barwinek pospolity
Vinca minor

Zdjęcie nr 16 Dąbrówka rozłogowa
Ajuga reptans

Zdjęcie nr 17 Krzewuszką cudowną
Weigela florida

4.3.8 PROPOZYCJE OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY

Zdjęcie nr 18 Wiata

Zdjęcie nr 19 Pergole

Zdjęcie nr 20 Ławki

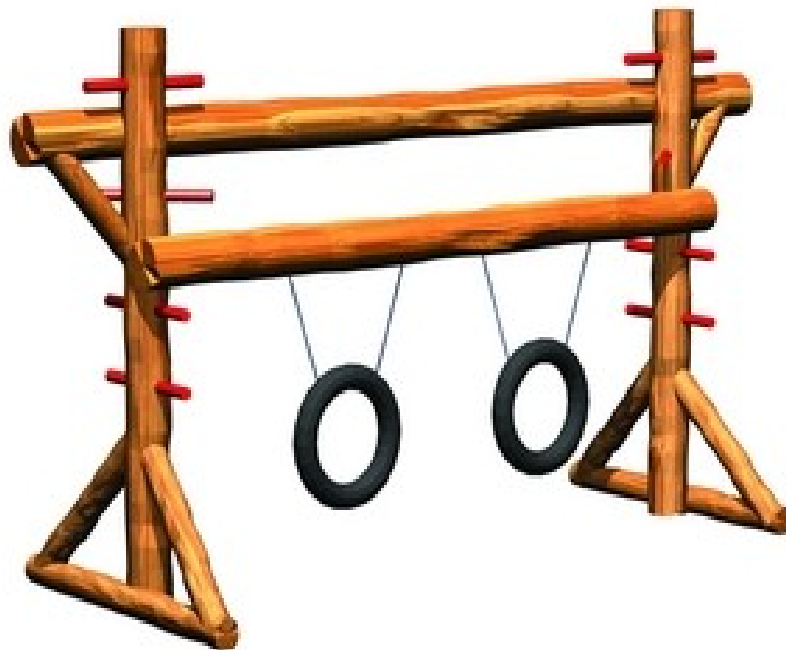
4.3.9 PROPOZYCJE - PLAC ZABAW

Rys. nr 14 Huśtawka „ważka”

Rys. nr 15 „Karuzela”

Rys. nr 16 „Małpi gaj”

4.3.10 Koszty inwestycji

Opracowanie planu zagospodarowania terenu „Krekolandii” na cele rekreacyjno-społeczne pozwoli mieszkańcom wsi Krekole pozyskać środki zewnętrzne, dzięki którym nastąpi szybszy rozwój miejscowości i poprawi się sytuacja ekonomiczna zamieszkałej ludności.

Aktualnie Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi oraz Sołectwo Krekole pozyskali już środki finansowe na rozpoczęcie realizacji planowanych działań, które pochodzą:

- ze środków Dotacji Gminy Kiwity w ramach Programu Integracji Społecznej Stanowiącego Część Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich. Tytuł projektu: „4.2.Usługi dla rodzin. Organizacja czasu wolnego” - pozyskana kwota – 50.000,00 zł.;
- w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet: VII. Promocja Integracji Społecznej, Działanie: 7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji. Tytuł

projektu: „Działamy razem dla wspólnego dobra. Integracja mieszkańców w praktyce”
- pozyskana kwota – 49.500,00 zł.;

- na podstawie art.2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lutego 2009r. o funduszu sołeckim (Dz.U. Nr 52, poz. 420) oraz uchwały nr XXVII/130/09 Rady Gminy Kiwity z dnia 22 maja 2009r. w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w 2010r. - pozyskana kwota 13.284,00 zł.

Ponadto zagospodarowywanie terenu odbywać się będzie w ramach innych działań integracyjnych mieszkańców wsi współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ze środków dotacji gminy Kiwity, powiatu lidzbarskiego i Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

4.3.11 **Skutki społeczne**

Zagospodarowanie terenu „Krekolandii” wpłynie na zintegrowanie społeczności lokalnej i wspólne działania w celu przywrócenia zdewastowanego obiektu. Powstała przestrzeń publiczna umożliwi spotkanie się mieszkańców nie tylko z okazji organizowania imprez rekreacyjnych, kulturalnych lub sportowych takich jak: festyn, cykliczne konkursy na amatorską piosenkę wakacyjną, występy w ramach międzynarodowej wymiany młodzieży, współzawodnictwo sportowe itp., ale również z okazji świąt rodzinnych, spotkań młodzieży oraz spędzania wspólnie wolnego czasu w dni świąteczne. Poprzez organizację dożynek parafialnych i gminnych oraz spotkań z okazji Dnia Kobiet, Dnia Matki, Dnia Dziecka itp. nastąpi powrót do tradycji.

W społeczności lokalnej nastąpi rozwój osobowości, wzrośnie poziom kultury i jakości życia mieszkańców.

PODSUMOWANIE

Zagospodarowanie terenu „Krekolandii” jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi i jej rozwoju. Celem zagospodarowania jest poprawa warunków życia mieszkańców, podniesienie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej miejscowości, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych, jak również rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

„Koncepcja zagospodarowania terenu „Krekolandii” nad rzeką Suszycą, we wsi Krekole, gmina Kiwity na cele rekreacyjno-społeczne” zawiera opis stanu istniejącego niezagospodarowanego terenu „Krekolandii” oraz koncepcję zagospodarowania, której celem jest uatrakcyjnienie i wzbogacenie walorów estetycznych zarówno samego terenu jak i całej wsi.

W 2008 roku na podstawie umowy użyczenia na czas nieokreślony Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi pozyskało we wsi Krekole położonej w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie lidzbarskim, w gminie Kiwity działkę zabudowaną budynkiem remizy strażackiej z przeznaczeniem na cele rekreacyjno-społeczne.

Koncepcja zagospodarowania terenu charakteryzuje się swobodną kompozycją podporządkowaną przede wszystkim funkcjonalnościom. Charakterystycznym elementem są półkoliste przestrzenie o różnej funkcji a elementami wydzielającymi poszczególne wnętrza są niewielkie grupy zieleni.

Wśród wnętrz wyróżnić można plac sportowy, plac zabaw, część artystyczno-wypoczynkową, część rekreacyjno-wypoczynkową, część gospodarczą oraz kącik wypoczynkowy.

Zastosowana mała architektura charakteryzuje się prostą formą dostosowaną do otoczenia.

Opracowanie połączone jest bezpośrednio z działaniami Stowarzyszenia Wspierającego Rozwój Wsi, które poprzez pozyskiwanie dotacji ze środków publicznych będzie zagospodarowywać teren „Krekolandii” zgodnie z jego przeznaczeniem, co znacznie przyspieszy rozwój miejscowości i poprawi sytuację ekonomiczną zamieszkałej ludności.

Plan ten będzie realizowany w zależności od potrzeb i uwarunkowań finansowych.

Koncepcja zagospodarowania terenu „Krekolandii” na cele rekreacyjno-społeczne ujęta została w Planie Odnowy Wsi Krekole na lata 2010-2016.

ABSTRACT

“The concept of Krekolandia land usage, placed on the Suszyca River, in the village Krekole, Kiwity Community for recreational and social purposes" contains a description of current state of the land “Krekolandia” and the concept of its development, which aims to enrich and upgrade aesthetic qualities not only the land but also the whole village Krekole.

In 2008, under a contract of lending for an indefinite duration Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi has acquired, in the village Krekole located in Warmia and Mazury Region, Lidzbark Warmiński District, built-plot with fire station building, intended for recreational and social purposes.

The concept of land usage is characterized by free composition subordinated by important functionalities. A characteristic feature is the semicircular spaces with different functions and with elements separating various interiors - small groups of greenery. Among interiors we can distinguish: sport square, playground, artistic and show space, resting and sitting area.

Small architecture is characterized by simple form adapted to the environment. The concept is directly connected with activities of Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi, which, by gaining grants from public funds will develop area of Krekolandia accordance with its purpose, which greatly accelerate development of the village and improve the economic situation of the residents.

This plan will be realized depending on the needs and financial circumstances. The concept of Krekolandia land usage for recreational and social purposes was included in Krekole Renewal Plan for the period 2010-2016.

Bibliografia

- Bartoś M., B. Zalewska, Architektura w krajobrazie wiejskim na Warmii i Mazurach, Olsztyn 2003,
- Drzewiecki M., „Podstawy agroturystyki”, Oficyna wydawnicza Ośrodka Postępu Organizacyjnego, Bydgoszcz 2002
- Drzewiecki M., „Podstawy agroturystyki”, Oficyna wydawnicza Ośrodka Postępu Organizacyjnego, Bydgoszcz 2002.
- Kielczewska - Zaleska M. , Geografia osadnictwa, Warszawa 1972
- Kurek, K. Kandefer, Agroturystyka jako nowy czynnik samozatrudnienia na obszarach wiejskich i jej miejsce w strategiach rozwoju gmin, Turystyka w rozwoju lokalnym, Warszawa 2004.
- Liżewska I., Tradycyjne budownictwo wiejskie na Warmii i Mazurach, 2007 r.
- Merski J., Wpływ turystyki na rozwój regionalny kraju i jej rola w integracji Europejskiej, Grudzień 2004
- „Rola turystyki w strategii i polityce rozwoju gospodarki regionalnej”, Zbiór materiałów konferencyjnych, Gdańsk 14-15 września 2006, Gdańsk 2006
- Szymański J., Nauki pomocnicze historii, Warszawa 2004
- Tkocz J., Organizacja przestrzenna wsi w Polsce, Katowice 1998
- Turowski J., Socjologia. Małe struktury społeczne, Lublin 1993
- Ziobrowski Z., Tomlinson G., 1998. Gospodarka przestrzenna gmin. Poradnik T. I, II i III. Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej. Oddz. Kraków.

Strony internetowe:

- www.arimr.gov.pl/pliki/66/0/.../PROW_2007_2013_final_RDC.pdf
- www.swrw.pl

SPIS RYSUNKÓW

1	Rysunek 1.	Układ zabudowy wsi w formie tzw. łańcuchówki, XII-XV w.	s. 10
2	Rysunek 2	Schematyczny plan okolicy	s. 10
3	Rysunek 3	Układ zabudowy wsi w formie tzw. owalnicy	s. 11
4	Rysunek 4.	Układ zabudowy wsi w formie tzw. wielodrożnicy	s. 12
5	Rysunek 5.	Krekole na Warmii, wieś z wysiółkami.	s. 13
6	Rysunek 6.	Mapa podziału administracyjnego powiatu lidzbarskiego	s. 24
7	Rysunek 7.	Co wpływa na korzystną ocenę wsi Krekole przez jej mieszkańców?	s. 29
8	Rysunek 8.	Co wpływa na niekorzystną ocenę wsi Krekole przez jej mieszkańców?	s. 29
9	Rysunek 9.	Jakie główne problemy występują w Krekolach w opinii mieszkańców?	s. 30
10	Rysunek 10.	Czy we wsi podejmowane są próby rozwiązywania problemów społecznych?	s. 30
11	Rysunek 11.	Kto jest inicjatorem podejmowanych prób rozwiązywania problemów społecznych?	s. 31
12	Rysunek 12.	Ocena stopnia zaangażowania poszczególnych instytucji w rozwiązywanie problemów społecznych	s. 32
13	Rysunek 13.	Działania w realizację których mieszkańcy są gotowi się zaangażować.	s. 32
14	Rysunek 14.	Huśtawka „ważka”	s. 42
15	Rysunek 15.	„Karuzela”	s. 42
16	Rysunek 16.	„Małpi gaj”	s. 43

SPIS ZDJĘĆ

1	Zdjęcie 1	Wykopki rok 1989	s. 17
2	Zdjęcie 2	Żniwa 1989	s. 18
3	Zdjęcie 3	Dożynki parafialne we wsi Krekole z udziałem Stowarzyszenia Wspierającego Rozwój Wsi.	s. 18
4	Zdjęcie 4	Dożynki parafialne we wsi Krekole w 2007 roku	s. 19
5	Zdjęcie 5	Dożynki parafialne we wsi Krekole w 2008 roku	s. 19
6	Zdjęcie 6	Dożynki parafialne we wsi Krekole w 2009 roku	s. 20
7	Zdjęcie 7	Trójkąt w centrum wsi (trójkąt wypoczynkowy) rok 2009	s. 27
8	Zdjęcie 8	Rzeka Suszyca przy terenie „Krekolandii”	s. 33
9	Zdjęcie 9	Teren „Krekolandii”	s. 34
10	Zdjęcie 10	Świerk pospolity	s. 38
11	Zdjęcie 11	Brzoza brodawkowata	s. 38
12	Zdjęcie 12	Róża Albert	s. 38
13	Zdjęcie 13	Winobluszcz trójklapowy	s. 38
14	Zdjęcie 14	Berberys Atropurpureum	s. 39
15	Zdjęcie 15	Barwinek pospolity	s. 39
16	Zdjęcie 16	Dąbrówka rozłogowa	s. 39
17	Zdjęcie 17	Krzewuszką cudowna	s. 39
18	Zdjęcie 18	Wiata	s. 40
19	Zdjęcie 19	Pergole	s. 40
20	Zdjęcie 20	Ławki	s. 41

SPIS TABEL

1. Bilans terenu	s. 36
------------------	-------

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1	Załącznik 1	Inwentaryzacja terenu objętego opracowaniem	s. 55
.			
2	Załącznik 2	Koncepcja zagospodarowania terenu „Krekolandii” nad rzeką Suszycą, we wsi Krekole, gmina Kiwity na cele rekreacyjno -społeczne	s. 57
.			
3	Załącznik 3	Legenda	s. 59
.			

ANEKS

KWESTIONARIUSZ ANKIETY

Ocena wsi Krekole

Jestem studentem Wszechnicy Warmińskiej z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim. Piszę pracę inżynierską na temat „Koncepcja zagospodarowania terenu Krekolandii nad rzeką Suszycą, we wsi Krekole, gmina Kiwity na cele rekreacyjno-społeczne”. Serdecznie proszę o wypełnienie niniejszej ankiety. Ankieta jest całkowicie anonimowa, a wyniki zostaną wykorzystane wyłącznie w pracy naukowej w formie zbiorczych zestawień. Proszę o szczerze odpowiedzi.

1. Co wpływa na Twoją korzystną ocenę naszej wsi?

- a) korzystne położenie
- b) czyste środowisko
- c) bezpieczeństwo
- d) wygodnie i ciekawie się w niej żyje
- e) atrakcyjna turystycznie
- f) inne

2. Co wpływa na Twoją niekorzystną ocenę naszej wsi?

- a) nic się w niej nie dzieje
- b) mało rozwojowa
- c) zepchnięta na margines życia społecznego i kulturalnego
- d) dotknięta patologiami społecznymi (bezrobocie, alkoholizm)
- e) inne

3. Jakie główne problemy wg Ciebie występują w naszej wsi? Prosimy o zaznaczenie trzech najważniejszych problemów:

- a) zaniedbane drogi lokalne i powiatowe, brak chodników
- b) brak świetlicy wiejskiej
- c) nieaktywna świetlica wiejska
- d) brak miejsca gdzie można spędzić czas wolny, miejsc rozrywki i rekreacji, brak placu zabaw
- e) bezrobocie
- f) patologie społeczne (alkoholizm, wandalizm)
- g) brak ofert spędzania czasu wolnego
- h) „dzikie” wysypiska śmieci
- i) słabe połączenia komunikacyjne z miastami
- j) brak inwestycji
- k) brak zaangażowania mieszkańców
- l) brak ścieżek rowerowych
- m) brak kanalizacji, przydomowych oczyszczalni ścieków
- n) brak szybkiego internetu
- o) inne

4. Czy we wsi są podejmowane jakieś próby rozwiązywania tych problemów?

- a) tak
- b) nie
- c) nic mi o tym nie wiadomo

5. Jeżeli są podejmowane takie próby to kto jest ich inicjatorem?

- a) Stowarzyszenie
- b) Kościół
- c) Sołtys
- d) Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej itp.
- e) Szkoła
- f) mieszkańcy wsi

6. Jak oceniasz stopień zaangażowania poszczególnych instytucji w rozwiązywaniu problemów społecznych?

Instytucja	Stopień zaangażowania		
	wysoki	średni	niski
Gmina			
Powiat			
Szkoła			
Stowarzyszenie			
Rada Sołecka wsi Krekole			

7. Do których działań zmierzających do rozwiązania problemów społecznych mógłbyś/mogłabyś się włączyć?

- a) udział w opracowywaniu Planu Odnowy Wsi
- b) udział w grupie zajmującej się pozyskiwaniem środków finansowych na realizację konkretnych działań
- c) włączyłbym się w dowolne działania zorganizowanej grupy mieszkańców
- d) zorganizowałbym grupę mieszkańców do rozwiązania określonego problemu
- e) zająłbym się stroną informacyjną i promocyjną związaną z realizacją konkretnego działania
- f) zająłbym się organizowaniem i pozyskiwaniem materiałów i narzędzi koniecznych do realizacji zadania
- g) wziąłbym udział w pracach fizycznych związanych z realizacją określonych zadań

Dziękuję za poświęcony mi czas i wzięcie udziału w badaniach.